

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/82/2014
Identifikačné číslo spisu:	8013200921
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8013200921.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: B. H. G., bytom E., ul. E. C. XXXX/X, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.08.2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/85/2013-20 zo dňa 27. marca 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/85/2013-20 zo dňa 27. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.08.2013, ktorým odporkyňa podľa § 293ce, § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok v sume 363,10 eur mesačne.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s administratívnym spisom odporkyne a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

Uviedol, že k 19.08.2013 navrhovateľ získal 15 487 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo je podľa § 60 ods. 9 zákona o sociálnom poistení 42 rokov a 157 dní obdobia dôchodkového poistenia. Splnil teda prvú podmienku stanovenú v § 67 ods. 1 citovaného zákona. Suma predčasného starobného dôchodku (351,60 eur mesačne) bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia

dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5 % za každých začatých 30 dní obdobia, za ktoré sa dôchodok znižuje. Za 192 dní sa znižuje o 3,50 %, to znamená o 12,74981647 eur mesačne. Priemerný osobný mzdový bod 0,8577 x 42,4302 rokov obdobia dôchodkového poistenia x aktuálna dôchodková hodnota 10,0098 - 12,74981647 = 351,60 eur mesačne. Presný výpočet sumy predčasného starobného dôchodku je podrobne vysvetlený v preskúmanom rozhodnutí, na ktoré krajský súd poukazuje. Suma predčasného starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení zvyšuje o 11,50 eur mesačne (o pevnú sumu zvýšenia predčasného starobného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. c) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z.), na 363,10 eur mesačne. Suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 186/2013 Z. z. k 19.8.2013 je 198,09 eur mesačne. 1,2 násobok tejto suma je 237,70 eur. Suma predčasného starobného dôchodku (363,10 eur mesačne) je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (237,70 eur), čím navrhovateľ splnil aj ďalšiu podmienku stanovenú v § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Ako ďalej uviedol krajský súd dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení navrhovateľ dosiahne dovŕšením 62 rokov veku dňa 27.02.2014. Od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok (od 19.08.2013) mu do dovŕšenia dôchodkového veku (do 27.02.2014) chýba 192 dní, to znamená že splnil aj podmienku, že mu do dovŕšenia dôchodkového veku chýbajú najviac 2 roky.

Námietka navrhovateľa, že mu mala byť započítaná aj doba od 01.12.1990 do 03.02.1993 a od 01.10.1993 do 08.12.1993 nie je dôvodná. Ako to vyplýva z vyjadrenia odporkyne aj z obsahu administratívneho spisu, listom z dňa 17.12.2013 pobočka Sociálnej poisťovne vo Svidníku oznámila, že navrhovateľ je vedený v registri poistencov ako samostatne zárobkovo činná osoba od 09.12.1993 do 28.06.2013 a následne od 15.07.2013 do 01.08.2013. V evidencii Sociálnej poisťovne sa nachádza prihláška poistenca na nemocenské a dôchodkové poistenie s dátumom vzniku oznamovacej povinnosti od 09.12.2013, ktorú navrhovateľ podal 15.12.1993. Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník nedisponuje žiadnymi inými dokladmi, ktoré by preukazovali obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činné osoby pred 09.12.1993. Túto dobu ani sám navrhovateľ v žiadosti o predčasný starobný dôchodok neuviedol ako dobu dôchodkového poistenia (je označená ako doba nezamestnanosti a evidencie). Okrem toho vtedy platná právna úprava (§ 145b zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 62 vykonávacej vyhlášky č. 149/1988 Zb.) vznik účasti na nemocenskom a dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činných osôb podmieňovala podaním prihlášky s uvedením dňa začatia na prihláške. V danom prípade však Sociálna poisťovňa eviduje prihlášku do poistenia až od dňa 09.12.1993. Tak ako uviedla, nedisponuje žiadnymi inými dokladmi, ktoré by preukazovali obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činné osoby pred 09.12.1993. Dôkaz o tejto skutočnosti doposiaľ nepredložil ani navrhovateľ.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že Krajský súd v Prešove sa nezaoberal rozpornými tvrdeniami (nepresnosťami) odporkyne a to Sociálnej poisťovne, ústredie ako aj pobočky Svidník a to vo veci zápisu v registri Sociálnej poisťovne.

Rozsudok krajského súdu považuje za nesprávny v tom, že sa nezaoberal platbami poistného podľa § 87 Vyhlášky federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení č. 100/1988 Zb. Platba poistného je príjmom národného výboru nie Sociálnej poisťovne a zakladá účasť na dôchodkovom zabezpečení. Nezrušenie činnosti o súkromnom podnikaní občanov vydaného národným výborom zakladá skutočnosť o platení poistného.

Navrhovateľ sa domáha uznania obdobia od 01.12.1990 do 03.02.1993 a od 01.10.1993 do 08.12.1993

za obdobie dôchodkového poistenia a priznania mzdových bodov za uvedené obdobie. Uviedol, že v uvedenom období podnikal na základe zákona č. 105 z 18. apríla 1990 o súkromnom podnikaní občanov vydaného národným výborom a povinnosti vyplývajúce zo zákona si riadne plnil.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ žiada pre nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotiť obdobie od 01.12.1990 do 03.02.1993 a od 01.10.1993 do 08.12.1993. Je toho názoru, že v registri Sociálnej poisťovne je od 03.08.1990.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je nedôvodné. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.06.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nárok na predčasný starobný dôchodok vzniká, ak poistenec získal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a suma predčasného starobného dôchodku ku dňu, od ktorého požiadal o jeho priznanie, je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.08.2013. Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.08.2013 bol navrhovateľovi podľa § 67 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení od 19.08.2013 priznaný predčasný starobný dôchodok. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či navrhovateľovi v súvislosti s výškou sumy predčasného starobného dôchodku mala byť zhodnotená doba od 01.12.1990 do 03.02.1993 a od 01.10.1993 do 08.12.1993, kedy pracoval na základe zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov.

K 19.08.2013 navrhovateľ získal 15 487 dní obdobia dôchodkového poistenia, presný rozpis je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Podľa § 60 ods. 9 zákona o sociálnom poistení rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia. Z uvedeného vyplýva, že ku dňu priznania dôchodku navrhovateľ získal 42 rokov a 157 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa v nadväznosti na navrhovateľove námietky ďalšie dôvody.

Predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľovi vypočítaný z podkladov nachádzajúcich sa v evidencii Sociálnej poisťovne a z podkladov predložených k žiadosti. Vzhľadom na námietku navrhovateľa, že v registri Sociálnej poisťovne bol od 03.08.1990 Sociálna poisťovňa, ústredie vykonala zisťovanie v Sociálnej poisťovni, pobočka Svidník, ktorá listom č. 700/2013 zo dňa 17.12.2013 oznámila, že navrhovateľ je vedený v registri poistencov ako samostatne zárobkovo činná osoba od 09.12.1993 do 28.06.2013 a od 15.07.2013 do 01.08.2013. V evidencii Sociálnej poisťovne sa nachádza prihláška poistenca na nemocenské a dôchodkové poistenie s dátumom vzniku oznamovacej povinnosti 09.12.1993, ktorú navrhovateľ podal 15.12.1993.

Ako teda vyplynulo z preskúmaného rozhodnutia a postupu Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník nedisponuje žiadnymi inými dokladmi, ktoré by preukazovali obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činné osoby pred 09.12.1993.

Najvyšší súd na základe vyššie uvedeného právneho názoru rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.